

HABERLER Lizbon'daki AB Uyuşturucu Ajansından

2008 YILLIK RAPORU: UYARICI UYUşTURUCULARA İLİşKİN TABLO KARIşIK

Amfetamin ve ecstasy eğilimleri kararlı ama kokain kullanımı artmaya devam ediyor

(6.11.2008, LİZBON **AMBARGO 10:00 CET**) Amfetamin, ecstasy ve kokain gibi uyarıcı uyuşturucular bugün Avrupa'da esrardan sonra en yaygın tüketilen ikinci uyuşturucu tipidir. Ancak veriler bu grup içerisinde yaygınlık oranları, eğilimler ve pazar gelişmeleri anlamında son derece karışık bir tablo sunmaktadır. Bu bildiri bugün Brüksel'de **2008 yıllık raporu: Avrupa'da uyuşturucu sorununun durumunu** sunan **AB uyuşturucu ajansı (EMCDDA)** tarafından yapılmıştır.

(15–64 yaşındaki) 12 milyon kadar Avrupalı hayatlarında en az bir kez kokain denemiş olup, bu oran amfetamin için yaklaşık 11 milyon, ecstasy için de 9,5 milyondur. En son Avrupa verileri amfetamin ve ecstasy kullanımında bir dengelenme ve hatta düşme eğilimine ilişkin raporları teyit ederken, az sayıda ülkede de olsa, kokain kullanımında devam eden bir artışa işaret etmektedir. Bugün ayrıca Avrupa'nın yasadışı uyarıcılara dair 'bölünmüş pazarı'na ilişkin yeni bir tablo da sunulmuştur (bkz. harita, Bölüm 4).

Amfetamin ve ecstasy: durum kararlı

(15–34 yaşındaki) 2 milyon civarında genç Avrupalı önceki yıl amfetamin denemiş olup, yaklaşık 2,5 milyonu da ecstasy denemiştir. Bugünkü rapor bu grupta 2003 yılından beri kararlı ila düşen eğilimlere işaret etmekte olup (Şekiller GPS-8, i; GPS-23, i, ii), genç yetişkinlerin ortalama % 1,3'ü yıllık olarak kullandığını rapor etmektedir. Genç yetişkinler arasında ecstasy'e ilişkin önceki yıl kullanım oranları da son beş yılda büyük ölçüde kararlı seyretmekle beraber, bazı küçük artış ve düşüşler rapor edilmiştir. Genç yetişkinlerin ortalama % 1,8'i önceki yılda ecstasy kullandığını rapor etmekle beraber, bu rakam ülkeler arasındaki önemli farkları yansıtmamaktadır. **Çek Cumhuriyeti, İspanya, İsveç ve Birleşik Krallık**'tan elde edilen okul anket verileri de 15-16 yaşındakiler arasında hem amfetamin hem de ecstasy kullanımında kararlı bir durum veya bir düşüşe işaret etmektedir (Tablo EYE-3).

Kokain kullanımı artmaya devam ediyor

(15-34 yaşındaki) 3,5 milyon civarında genç Avrupalı önceki yılda kokain kullanmış olup, 1,5 milyonu da geçmiş ayda kokain kullanmıştır. Yedi ülke yeni anketlerde (2005-07) bir artış eğilimi rapor etmektedir (Şekil 5, Bölüm 5; Şekil GPS-14, i). Yüksek yaygınlıklı ülkeler olan **Danimarka, İspanya, İrlanda, İtalya ve Birleşik Krallık**'ta genç yetişkinler arasında önceki yıl yaygınlık oranları yaklaşık % 3 ila % 5,5 arasında değişiyordu. Kokain sorunlarına yönelik tedavi talebindeki artış eğilimi de sürmektedir. 2002 ve 2006 yılları arasında, Avrupa'da bu gibi tedavi talebinde bulunan hastalara ilişkin vakaların sayısı yaklaşık 13.000'den neredeyse 30.000'e çıkmıştır (Şekil TDI-1, ii). **EMCDDA** tarafından 2006 yılında kokain kullanımıyla ilişkili yaklaşık 500 ölüm kaydedilmiştir. (Bkz. aşağıdaki ele geçirme verileri).

Avrupa'nın bölünmüş uyarıcı pazarı: bütünsel bir tepki gerekiyor

Kokain şu anda Avrupa'nın batı ve güneyindeki yasadışı uyarıcı pazarına egemen olup, diğer yerlerde kokain kullanımı ve bulunabilirliği genel olarak düşüktür. Çoğu kuzey, orta ve doğu Avrupa Üye Devleti'nde, bilhassa da AB'ye 2004 yılından sonra katılan ülkelerde, amfetaminlerin en yaygın uyarıcı olarak sağlam bir yeri bulunmaktadır (harita, BI 4). Avrupa'nın dışında önemli sorunlara yol açan bir uyuşturucu olan metamfetamin

kullanımı **AB** içerisinde **Çek Cumhuriyeti** ve **Slovakya**'yla sınırlı olmakla beraber, başka ülkeler de düzensiz olarak bulunabilirliği ve kullanımına dair raporda bulunmaktadır.

Kullanıldıkları ortamların benzerliklerine ve kullanımları için ileri sürülen gerekçelere bağlı olarak, kokain ve amfetamin, bir dereceye karar, Avrupa yasadışı uyuşturucu pazarında 'rakip ürünler' olarak kabul edilebilir. **EMCDDA Yönetim Kurulu Başkanı Marcel Reimen** 'Kullanıcılar için aynı albeniye sahip farklı uyuşturucular arasındaki etkileşim önemli bir araştırma konusudur' diyor. 'Bölünmüş bir pazara işaret eden bugünkü tablo, münferit maddelere odaklanmaktan ziyade, uyarıcılara yönelik bütünsel bir yaklaşım benimsememiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Bir uyuşturucunun bulunurluğunun azaltılmasında kaydedilen gelişmelerin tüketicilerin bir diğerine geçmesiyle sonuçlanması riski bulunmaktadır.'

Yine bugünkü raporda.....

ESRAR: Popülerliğinin azalmakta olabileceğine dair 'daha güçlü sinyaller'

(15–64 yaşındaki) tüm Avrupalıların neredeyse dörtte biri veya yaklaşık 71 milyonu, hayatlarında en az bir kez esrar denemiş olup, yaklaşık % 7'si (23 milyon) önceki yılda esrar kullanmıştır — bu da esrarı Avrupa'nın hala en yaygın tüketilen yasadışı uyuşturucusu yapmaktadır. Ancak, **EMCDDA**'nın söylediğine göre, şu anda bazı önemli pazarlarda bu uyuşturucunun popülerliğinin azaldığına dair 'daha güçlü sinyaller' bulunmakta olup, bu durum geçen yılın *Yıllık raporunda* sunulan analizi doğrulamaktadır.

(15–34 yaşındaki) 17,5 milyon civarında genç Avrupalının önceki yılda esrar kullandığı tahmin edilmektedir. Bu yaş grubunda önceki yılda esrar kullanımına ilişkin en yeni ulusal anket verileri, rapor eden ülkelerin çoğunda bir dengelenme veya düşüş meydana geldiğini ortaya koyarken (Şekil 4, Bölüm 3; Şekil GPS-4, i), Avrupalı genç yetişkinlerin ortalama % 13'ü bu uyuşturucuyu önceki yılda kullanmıştır. Çoğu **AB** ülkesinde 15 yaşındaki öğrenciler arasındaki yaşam boyu ve ağır esrar kullanımı da dengelenmekte veya düşmekte gibi görünmektedir (HBSC anketleri*; Şekiller EYE-4 ve EYE-5). Eskiden yüksek düzeylerdeki esrar kullanımıyla öne çıkan bir ülke olan **Birleşik Krallık**'ta, daha genç yaş gruplarında başta olmak üzere, nüfus anketlerinde kararlı bir düşme eğilimi gözlenmektedir (Şekil GPS-10).

EMCDDA Müdürü Wolfgang Götz 'Ancak düzenli ve yoğun esrar kullanıcıları içindeki eğilimler halkın geneli arasındaki esrar yaygınlığından bağımsız olarak hareket edebilir', diyor. (15-64 yaşındaki) yaklaşık 4 milyon Avrupalı yetişkinin her gün veya neredeyse her gün esrar kullandığı tahmin edilmektedir. 2006 yılında rapor edilen uyuşturucu sorunlarına yönelik tahmini 160.000 yeni tedavi talebi arasında, esrar hastaları eroinden sonra (% 35) en büyük ikinci grubu (% 28) temsil ediyordu (Şekil TDI-2, i).

ARZ: DİNAMİK PAZARLAR DİNAMİK TEPKİLER GEREKTİRİR

Wolfgang Götz 'Hem Avrupa'ya giren hem de Avrupa içindeki uyuşturucu arzı gittikçe artmaktadır ve pazar yenilikleri şu anda mevcut kontrol ve halk sağlığı stratejileri için önemli sorunlar oluşturuyor' diyor. Dikkate değer yenilikler arasında şunlar bulunmaktadır: Avrupa çapında yerel esrar üretiminin artan önemi; sentetik opioid saptırma vakaları ve yasadışı üretimine dair artan raporlar, 'yasal kafa yapıcı maddeler' ile tıbbi ürünlerin promosyonunu yapan, büyümekte olan bir çevrimiçi pazar ve sentetik uyuşturucu üretiminin çevresel etkileri. Bugün altı çizilen hususlardan bir diğeri de batı Afrika üzerinden kokain ticareti ve uluslararası topluluğun bu bölgeyi desteklemeye yönelik çabaları olmuştur.

Kokain ticareti: Çok büyük bir merkez olan batı Afrika ve doğu Avrupa'da yeni hareketlenmeler

2007 yılında Avrupa'ya sokulan kokainin neredeyse dörtte birinin, son yıllarda büyük bir kokain ticareti merkezine dönüşmüş olan **batı Afrika** üzerinden getirildiği tahmin edilmektedir (UNODC, 2008). Kokain Avrupa'ya farklı yollardan girmekte olup, **Karayıllar** hala kilit bir transit bölgesi oluşturmaktadır. Ancak Avrupa'da kokain bulunurluğunun artması ile fiyatların düşmesine ve **AB**'ye kilit bir giriş noktası olarak **İber Yarımadası**'nın rolünün büyümesine katkıda bulunanın batı Afrika üzerinden yapılan ticarete görülen önemli artış olduğu düşünülmektedir. Avrupa'da 2006 yılında ele geçirilen 121 ton kokainin % 28'i **Portekiz**'de, % 41'i de **İspanya**'da ele geçirilmiştir. (Bu oranlar 2005 yılında sırasıyla % 17 ve % 46 idi). 2006 yılında Avrupa'da

72.200 ele geçirme vakası meydana gelmiş olup, bunların yarısından fazlası **İspanya** (% 58) ve % 2'si **Portekiz**'deydi (Tablolar SZR-9, SZR-10).

Doğu Avrupa ülkeleri (Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya ve Rusya) üzerinden kokain ithalatına ilişkin yeni raporlar da yeni ticaret yollarının gelişmekte olduğunun habercisi olabilir. Kokain kullanımı artmaya devam ettikçe, el koyma çalışmalarına ağırlık verilmekte, trans-Atlantik sevkiyatlarının hedeflenmesinde Lizbon merkezli MAOC-N (Deniz Analizi ve Operasyon Merkezi-Narkotik Maddeler) kilit bir rol oynamakta ve Toulon'da kurulan yeni CECLAD-M (*Centre de Coordination de la Lutte Anti-Drogue en Méditerranée*) Akdeniz'deki ticareti ele almaktadır.

Yerel esrar üretiminin haritalandırılması, 'büyük bilinmeyen'

Bugün dikkat çekilen konulardan bir diğeri de Avrupa'nın yerli bitkisel kenevir üretimi olup, Üye Devletler'den elde edilen raporlar bunun 'artık marjinal kabul edilemeyebileceğini' ortaya koymaktadır. Bilhassa Fas'tan gelen kenevir reçinesi tarihsel olarak pek çok AB ülkesindeki en yaygın ürün olmuştur. Ne var ki yerel bitkisel kenevir üretimi Avrupa'da 1990'ların başları ile ortalarından beri artmakta olup, bazı ülkelerde şu anda reçineden yerel olarak üretilen bitkisel kenevire bir geçiş yaşandığı rapor edilmektedir. Avrupa'da 2006 yılında yaklaşık 2,3 milyon kenevir bitkisi ele geçirilmiştir.

Çoğu Avrupa ülkesi şu anda kişisel kullanıma yönelik küçük ölçekli ekimden, ticari amaçlı büyük plantasyonlara kadar yerel esrar üretimi yapıldığını rapor etmektedir. Sınırötesi ticaret söz konusu olmayıp üretim alanları tüketiciye yakın yerlerde bulunduğu ve nispeten gizlenmeleri kolay olduğundan, yerel üretim kanun uygulama organları için önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu husustaki verilerde bir kör noktaya dikkat çeken **EMCDDA**, yerli olarak üretilen bitkisel kenevirin kapsamını ve görece pazar payını değerlendirmek üzere bir haritalandırma çalışması başlatmıştır.

Çevrimiçi satış noktaları tarafından 200'ün üzerinde psikoaktif madde pazarlanıyor

EMCDDA ayrıca, 25 çevrimiçi satış noktasıyla yapılan bir 2008 mini anketini takiben, şu anda Avrupa'daki çevrimiçi satıcılar tarafından 200'ün üzerinde psikoaktif madde pazarlandığını rapor etmektedir. Bu maddelerin pek çoğu üstü kapalı olarak 'yasal kafa yapıcı maddeler' olarak pazarlanırken, içerikleri bazı ülkelerde kontrol edilen uyuşturucularla aynı kanunlar kapsamında olup, aynı cezalara tabi olabilir. Örneklemin küçüklüğünden dolayı, sonuçlar ihtiyatlı bir şekilde değerlendirilmelidir, ancak görünüşe göre saptanan satış noktalarının çoğu **Birleşik Krallık** ve **Hollanda** ile, daha az bir ölçüde de **Almanya** ve **Avusturya**'da bulunmaktadır. Raporlar, bu ürünlerin çevrimiçi satıcılarının sayısının arttığını ve bunların pazarı kontrol etmeye yönelik yeni çabalara hızlı bir şekilde uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır.

'Yasal kafa yapıcı maddeler' olarak satılan en yaygın maddeler arasında şunlar bulunmaktadır: *Salvia divinorum*; kratom (*Mitragyna speciosa*); 'Hawaiian baby woodrose' (*Argyreia nervosa*); halüsinojenik mantarlar ve ecstasy'ye alternatif olarak satılan çeşitli 'parti hapları' (MDMA). Çoğu zaman sentetik 'parti hapları'nın başlıca içeriği benzilpiperazin (BZP) olarak tanıtılmakta ama bu haplar çok çeşitli bitki materyali, yarı-sentetik veya sentetik maddeler içerebilmektedir. BZP'ye ilişkin bir **EMCDDA** risk değerlendirmesi Mart 2008'de bu uyuşturucuyu kontrol altına almaları için ülkelere bir yıl süre veren bir Konsey kararı alınmasına yol açmıştır. Bazı ülkeler ayrıca *Salvia divinorum* ve/veya bunun aktif maddesi *Salvinorine A* için kontroller getirmiştir.

EMCDDA Yönetim Kurulu Başkanı Marcel Reimen şöyle demektedir: 'Yasadışı uyuşturucu üretimi, ticareti ve satışından para kazananlar yaratıcı, azimli ve pazarlarını genişletmeye yönelik her türlü fırsatı sömürmeye hazırdır. Bunun için yeni teknoloji kullanımı veya gelişen dünyanın bazı bölümlerindeki sosyal sorunları sömürmek yoluna gidebilmektedirler. Bireye, topluma ya da çevreye olan maliyetlerini fazla umursamayan gelişen bir pazarla yarışmak istiyorsak, bizim politikalarımızın da aynı oranda yaratıcı olması gerekmektedir'.

>>>>

Bugün sunuldu: Uyuşturucular ve korunmasız genç grupları

AB Üye Devletleri, meydana gelmeleri en olası durumlarda potansiyel uyuşturucu kullanımı sorunlarının risklerini azaltmaya yönelik bir çabayla, uyuşturucu politikaları ve sosyal politikalarında giderek 'korunmasız gruplar'a öncelik vermektedir. Bu hususa ilişkin olarak bugün sunulan bir EMCDDA değerlendirmesi (bakım kurumlarındaki çocuklar, evsiz gençler, okulu erken terk edenler veya okulu asanlar gibi) bazı korunmasız genç gruplarının erken uyuşturucu kullanımına ana akım akranlarından daha açık olduğunu ve daha hızlı bir şekilde sorunlu uyuşturucu kullanımı geliştirebileceklerini ifade etmektedir. Bu korunmasız grupların profillerini ve nerede bulduklarını bilmek uyuşturucu önleme stratejileri ve müdahaleleri için önemli bir giriş noktası teşkil edebilir. Uyuşturucu kullanımı korunmasız gruplar arasında ortaya çıkan pek çok davranıştan sadece bir tanesi olabileceğinden, uyuşturucu politikalarını bu gruplardaki sağlık sorunlarını ağırlaştırabilecek, önceden tahmin edebilecek veya hızlandıracak bir dizi sosyal faktörü ele almaya itmektedir. Bugünkü değerlendirme en iyi uygulama örneklerine dikkat çekmektedir.

23 dildeki özeti aşağıdaki adreste bulunmaktadır: <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Notlar:

2008 Yıllık raporunda sunulan veriler 2006 yılına ya da mevcut en son yıla aittir.

Bu haber bülteninde yer alan şekil ve tablolar 2008 İstatistik bülteninde bulunmaktadır

<http://www.emcdda.europa.eu/stats08>

Tüm *Yıllık rapor* ürünleri, haber bültenleri, hizmetleri ve etkinliklerine ilişkin bilgi ve bağlantılar aşağıdaki adreste bulunmaktadır: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>

* Okul Çağındaki Çocuklarda Sağlık Davranışları (HBSC) <http://www.hbsc.org>